

вони спостерігаються раніше, ніж у корів з середнім рівнем продуктивності (надій 3500-5000 кг, n=12) і низьким (надій менше 3500 кг, n=10). У високопродуктивних корів розрідження слизового корка вагітності відбувалося в середньому за 3,5 дня, розм'якшення зв'язок таза за 2,9 дня, збільшення молочної залози за 4,9 дня, набряк зовнішніх статевих органів за 3,2 дня. Слід відмітити, що набряки вим'я сильно проявлялися у всіх піддослідних корів. А у двох інших груп провісники родів проявлялися у наступні строки: розрідження слизового корка вагітності – за 2,5 і 2,2 дня, розм'якшення зв'язок таза – за 2,7 і 2,4 дня, набряк вим'я – за 4,5 і 4,1 дня, набряк зовнішніх статевих органів – за 2,8 і 2,5 дня.

УДК 636.22/28.082.12

А.М.ДУБІН

ДОБІР ТА ОЦІНКА КОРІВ-РЕКОРДИСТОК І ПЛЕМІННІ ЯКОСТІ ЇХ СИНІВ

Білоцерківський державний аграрний університет

Виведення високопродуктивних тварин є одним з головних завдань селекції, оскільки вони формують основу і розвиток ліній та родин. Не випадково на питаннях виведення і ефективного використання корів-рекордисток зосереджено особливу увагу вітчизняних (Д.І.Старцев, 1965; В.П.Буркат, 1965; М.А.Кравченко, 1966; М.В.Зубець, 1966 та ін.) і зарубіжних (V.Claus, F.Reinhardt, 1996; L.R.Shaffer, C.R.Henderson, 1972 et al) селекціонерів.

Досить суперечливими є результати досліджень, отримані вченими, щодо широкого використання корів з рекордною продуктивністю та їх потомства. Зокрема, потомство відомих рекордисток не завжди є високопродуктивним та цінним у племінному відношенні. Тому визначення племінної цінності корів-рекордисток новоствореної української червоно-рябої молочної породи та встановлення їх впливу на чоловіче і жіноче потомство є досить важливим як з теоретичної, так і з практичної точок зору.

З цією метою нами проведено оцінку 49 корів-рекордисток, які лактували в різні роки, але в період виведення червоно-рябої молочної породи. Кращою з них є корова Русалка 4725, яка народилася в стаді ДПЗ "Христинівський". Її середня продуктивність за перші 3 лактації становить 8351 кг молока та 334 кг молочного жиру, а за найвищу відповідно 11857 кг і 475 кг. Високими показниками продуктивності характеризуються корови Арнаутка 0285 (11635 кг–4,00%–465 кг), Цитра 5086 (11622 кг–3,99%–464 кг), Арнаутка 1226 (11031 кг–3,82%–421 кг), Дунайка 0460 (10319 кг–3,88%–401 кг) та ін.

Аналіз родоводів корів-рекордисток показав, що більшість з них належать до відомих ліній і споріднених груп симентальської худоби та отримані в результаті вдалого поєднання з лініями бугаїв голштинської породи. Проте відсутність високоточних методів визначення племінної цінності корів-рекордисток зменшує ефективність селекції в популяції молочної худоби.

Нами встановлено, що окремі рекордистки, які відрізняються високою жирномолочністю, позитивно вплинули на своє потомство (дочок і синів). Від

Русалки 4725 отримали 2 сина – Руслана 3754; Рима 5219. Перший оцінений за молочною продуктивністю 22 дочок і має племінну цінність +225 кг молока, +0,01% і +9 кг молочного жиру. Другий відповідно +195 кг, $\pm 0,00\%$ і +7 кг. Русалка 4725 має 2 дочки, середня племінна цінність яких складає +357 кг молока і +0,01% жиру.

Корова-рекордистка Яблунька 0624 також має 2 синів з порівняно високими результатами оцінки (Явір 3799, $n=28$, $G=+233$, +0,04, +14; Яркий 5305, $n=19$, $G=+167$, +0,01, +7). Найбільше синів отримано від рекордистки Молі 0016. Із чотирьох оцінених три виявилися покращувачами як за надосм ($G=+107$, +157 кг молока), так і за вмістом жиру в молоці ($G=+3$, +7 кг).

Звідси можна зробити висновки: 1) корови-рекордистки із стійкою спадковістю за молочною продуктивністю є препотентними. На це вказує і той факт, що своїх високопродуктивних синів і дочок вони мали від парування з різними бугаями; 2) сини корів-рекордисток інтенсивно використовуються на маточному поголів'ї української червоно-рябої молочної породи, їх потомками комплектуються племпідприємства, і, як кінцевий результат, носіями спадковості рекордисток стають тварини великих загальних популяцій.

УДК 636:615.361

В.І.СРЬОМЕНКО

ОЦІНКА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ РЕЗЕРВІВ ТЕСТОСТЕРОНСИНТЕЗУЮЧОЇ СИСТЕМИ ЯК КРИТЕРІЮ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГЕНОТИПУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Сумський державний аграрний університет

Рівень гормонів у крові є достатньо інформативним показником, що відображає фізіологічний стан ендокринної залози і знаходиться під впливом паратипових факторів. Однак для генетичної оцінки тварини він мало інформативний в силу високої індивідуальної варіабельності (В.Б.Дмитрієв, 1999). З даних літератури відома роль гормонів у регулюванні функції генетичного апарату клітини. Тому одним з перспективних напрямків у біології тварин є вивчення функціональних резервів ендокринних залоз і зв'язок цих показників з господарськи корисними ознаками тварин. Метод виявлення функціональних резервів залоз внутрішньої секреції дозволяє подолати вплив паратипових факторів та визначати їх генетичний потенціал. Однією з менш досліджених ендокринних систем в організмі самок великої рогатої худоби є тестостеронсинтезуюча система. Тестостерон у організмі самок відіграє багатогранну роль. Він бере участь у біосинтезі білка, а також у формуванні статевого диморфізму і диференціюванні різних тканин.

Функціональні резерви тестостеронсинтезуючої системи у самок чорно-рябої, швіцької і лебединської порід визначали у віці 2, 6, 18 місяців, а також на 2 і 6 місяцях лактації за допомогою хоріонічного гонадотропіну. Хоріонічний гонадотропін тваринам вводили внутрішньовенно 3 рази з інтервалом у 72 години. Кров для визначення тестостерону брали з яремної вени перед введенням хоріонічного гонадотропіну, через 4,5 і щодоби після його введен-